

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2,
tel/fax: +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 05
din data de 11.01.2012

Dosar nr.: 288/2011.

Petiția nr.: 4741/11.08.2011.

Petent: Asociația „Noi Români”.

Reclamat: Muzeul Secuiesc al Ciucului.

Obiect: Organizarea unei manifestări publice, organizate pe criteriul etnic, respectiv "Noaptea Muzeelor".

I. Numele, domiciliul sau reședința părților.

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei:

I.1.1. **Asociația „Noi Români”**, cu sediul în Covasna, Str. Unirii, Nr.3, Bl.9, Sc.G, ap.10, județ Covasna.

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului:

I.2.1. **Muzeul Secuiesc al Ciucului** cu sediul în Miercurea Ciuc, Piața Cetății, Nr.1, județ Harghita.

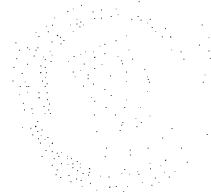
II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

1. Petenta consideră că partea reclamată a organizat în mod discriminatoriu evenimentul „Noaptea Muzeelor” în data de 25 iunie 2011, cu încălcarea dreptului la informații de interes public al persoanelor aparținând majorității, numeric inferioare în județul Harghita, și a celorlalte persoane aparținând minorităților naționale, alta decât cea maghiară.

2. Astfel, petenta susține că informarea cu privire la acest eveniment, prin lipirea de afișe, a fost realizată exclusiv în limba maghiară, atât în locurile de publicitate din municipiul Miercurea Ciuc, cât și la intrarea principală în sediul Muzeului Secuiesc al Ciucului.

III. Procedura de citare

1. Părțile au fost citate prin adresa 4902/24.08.2011.

2. La termenul de audieri stabilit pentru data de 08.09.2010, părțile au fost absente.
3. Procedura de citare a fost legal îndeplinită conform normelor stipulate de OG nr.137/2000, republicată.

IV. Susținerile părților **Susținerile petentei**

1. Petenta consideră că partea reclamată a organizat în mod discriminatoriu evenimentul „Noaptea Muzeelor” în data de 25 iunie 2011, cu încălcarea dreptului la informații de interes public al persoanelor de naționalitate română, sau al altor persoane aparținând minorităților naționale, alta decât cea maghiară.
2. Așa cum reiese din fotografiile depuse la dosar, informarea cu privire la acest eveniment public s-a realizat exclusiv în limba maghiară. Afișajul public s-a realizat prin lipire, în locuri de publicitate din municipiul Miercurea Ciuc și la intrarea principală în sediul Muzeului Secuiesc al Ciucului, a unor afișe realizate în limba maghiară.
3. Prin această atitudine organizatorii, instituție publică, au încălcat principiul constituțional al egalității cetățenilor în fața autorităților publice indiferent de rasă, naționalitate, religie, etc., normele europene privind interzicerea discriminării, privind principiul egalității, precum și dispozițiile O.G.137/2000.
4. Petenta solicită constatarea unei discriminări în masă și nu de o discriminare personală precum și faptul că partea reclamată se află în stare de recidivă, având în vedere faptul că și ediția din anul 2010 a aceluiași eveniment a fost organizat în condiții similare.
5. Organizarea discriminatorie a evenimentului se face la mai puțin de 5 luni de la data la care CNCD a constatat prin hotărârea nr. 13 din 12.01.2011 că ediția din anul 2010 a avut un caracter discriminatoriu și ca atare, a recomandat Muzeului Secuiesc al Ciucului să respecte principiul egalității de tratament, reiese cu certitudine reua credință a conducerii instituției reclamate care, în cunoștință de cauză, ignora legislația și principiile nondiscriminării și egalității, ignoră CNCD, și persistă în conduita sa discriminatorie.
6. Petenta solicită ca sancțiune aplicarea unei amenzi, având în vedere faptul că recomandarea CNCD făcută prin hotărârea nr. 13 din 12.01.2011 nu a avut niciun efect asupra părții reclamate.

IV.2. Susținerile părților reclamate

1. Prin punctul de vedere emis și depus la dosar înregistrat cu nr. 5192/07.09.2011, partea reclamată susține faptul că la data de 25.06.2011 a organizat un eveniment aparte cunoscut și organizat aproape de toate muzeele din Europa în noaptea sfântului Ivan. Pe lângă expozițiile permanente și temporare vizitatorii au avut posibilitatea să participe la evenimente speciale interactive, să ia parte la concerte, să aibă acces în cabinetele restauratorilor de piele, hârtie, ceramică, pictură, să vizioneze filme de scurt metraj de 3 minute care au fost împrumutate de la Institutul Cultural Francez din Cluj Napoca având titraj în limba română.

2. Manifestarea în speță a fost finanțată în proporție de 80% din sponsorizări, pentru că în bugetul aferent anului 2011 nu s-a prevăzută organizarea acestui eveniment. Având în vedere că participarea la această manifestare a fost gratuită, dorința a fost ca un număr cât mai mare de vizitatori, indiferent de naționalitate și etnie să aibă acces la programele variate.
3. Pentru iubitorii de artă și de cultură având altă etnie/naționalitate decât cea maghiară s-a asigurat ghidaj în limba română, limba engleză la toate expozițiile organizate prin angajații temporari ai muzeului, inclusiv și pentru evenimentul în cauză.
4. Răspândirea reclamei evenimentului a avut loc și în limba română, fiind interesați elocvent în atragerea unui public cât mai larg: afișe 30 buc, pliante 500 buc.
5. Evenimentul "Noaptea Muzeelor" nu a avut caracter discriminatoriu, criteriul care a stat la baza invitării locuitorilor zonei de a participa la această manifestare a fost unul singur, de a fi iubitori de artă și cultură. Muzeul are o expoziție permanentă și de veșminte populare românești.

V. Motivele de fapt și de drept.

1. **În fapt**, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține că petiția privește o posibilă faptă de discriminare, individualizată de către petent prin 2 acțiuni, parte a procesului de informare a publicului, ce privește desfășurarea evenimentului „Noaptea Muzeelor”, ediția 2011. Astfel, petentul pune în vedere faptul că afișajul evenimentului a fost realizat, exclusiv în limba maghiară, atât în locurile de publicitate din Miercurea Ciuc, cât și la intrarea în cadrul instituției reclamate.
2. Față de cele două aspecte, a fost administrat probatoriu de către ambele părți.
3. Astfel, cât privește **afisajul evenimentului din orașul Miercurea Ciuc**, în **spațiile special destinate**, reținem, din consultarea dosarului și a probatorului depus, că partea reclamată a înțeles să își asume obligația instituită de **art.20 alin.6**, ce privește răsturnarea sarcinii probei. În cauza Coleman vs. Attridge Law, Steve Law, cât și în cauza Centrum Voor Gelijkheid van Kansen en Voor Racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, **potrivit principiului inversării sarcinii probei**, revine reclamantului (n petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină părților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, părțile ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman ECJ, C-303/06, hotărârea din

17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

4. În mod similar, potrivit art.20 alin.6 din O.G. 137/2000, republicată, *„Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea, îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”*. Simpla analiză a textului mai sus prezentat, ne duce la constatarea faptului că articolul în speță prezintă două situații/teze, ce sunt într-o strânsă relație, respectiv **prezumția simplă** de discriminare ce rezultă din depunerea unei petiții și a unui probatoriu minim, și, pe de altă parte, teza a II a art.20 alin 6, prevede obligația de **răsturnare a sarcini probei**, ce incumbă părții reclamate, respectiv de a dovedi, prin orice mijloc de probă, că cele prezentate în petiția introductivă de procedură în fața CNCD, nu sunt fapte de discriminare sau că acestea au o justificare obiectivă.

5. Având în vedere cele prezentate, **Colegiul Director al CNCD reține că partea reclamată, cu privire la acest aspect al petiției, depune probatoriu din care rezultă faptul că afisajul evenimentului a fost realizat în limba maghiară și în limba română.**

6. Cât privește cel de al doilea aspect al petiției, respectiv **afisajul evenimentului de la intrarea în instituția reclamată**, petenta a depus probatoriu în acest sens, din care rezultă că la intrarea în cadrul instituției, afisarea evenimentului a fost realizată exclusiv în limba maghiară, respectiv existența pe un panou a două afișe, scrise în limba maghiară.

7. Față de acest aspect, partea reclamată nu depune probatoriu, nici nu prezintă o anumită motivare/explicație a acestui fapt.

8. În drept, Colegiul Director reține dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la art.14 dispune că *„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”*

9. **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la art.1 dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** *„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”* și **paragraful 2** *„Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1”*.

10. Conform definiției discriminării, dată de O.G. 137/2000 care la art.2 alin.1 prezintă **condițiile generale ale faptelor de discriminare**, putem considera o faptă ca fiind discriminatorie, dacă suntem în prezența unei **diferențe, bazată pe un criteriu, ce aduce atingere unui drept prevăzut de normele legale interne și internaționale, fără să existe o justificare obiectivă în ce privește respectiva diferențiere.**

11. Astfel, o faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională, **dupa cum dispune și O.G. 137/2000, care la art.1 alin.2 prevede că "Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:**"; **art.2 alin.1 "..... restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege,**", precum și **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.1 alin.1 "Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege,**".

12. Analizând faptele expuse în petiție, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de **art.14** din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se **induc distincții între situații analoge și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, **"trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă"** (vezi CEDO, 18.02.1991, Fredin vs. Suedia, paragraf 60; 23.06.1993, Hoffman vs. Austria, paragraf 31; 28.09.1995 Spadea și Scalabrino vs. Italia).

13. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat **principiul Egalității** ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității **exclde ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv** (vezi Sermide Spa vs. Cassa Conguaglio Zuchero and Others, cauza 106/83, 1984 ECR 4209, paragraf 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Sinetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) vs. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01, Jippes and others 2001 ECR I-5689, parag.129).

14. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin art.2 alin.1 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite, cumulativ, elementele constitutive ale art.2. Pentru a ne afla în domeniul de aplicare al art.2 alin.1, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute la articolul în cauză, deasemenea trebuind să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat mai sus. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților

fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

15. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile, sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicat (22.10.1996 Stubbings et autres vs. Royaume-Uni, parag.75).

16. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul unei petiții este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează, în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art.2 din ordonanță, cuprins în Capitolul I – Principii și definiții, și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II – Dispoziții Speciale, secțiunea I-VI din Ordonanță.

17. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 din Ordonanță, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația prezentată în cadrul petiției, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței ori exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

18. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art.2 din ordonanță, comportamentul în speța atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor de contravenționale prevăzute și sancționate de O.G.137/2000.

19. Astfel, relativ la prezenta cauză, față de cel de al doilea aspect al petiției, ce privește afișarea evenimentului la intrarea în instituția reclamată, reținem că, față de precizările făcute de părți, și față de lipsa de probatoriu din partea reclamatului, conform art.20 alin.6, ce privește răsturnarea sarcinii probei, în prezenta cauză reținem existența unei **prezumții simple de discriminare**, prezumție ce nu a fost răsturnată, prin probatoriu, de către partea reclamată.

20. Față de aspectele mai sus prezentate, Colegiul urmează a reține incidența art.2 alin.1, din O.G. nr.137/2000, republicată.

21. Având în vedere faptul că reclamatul este la a doua situație în care se constată că a încălcat principiul nediscriminării, problemele evidențiate de probatoriul administrat, a faptului că există deja o modalitate de afișare bilingvă a evenimentelor, ce nu poate pune probleme de probatoriu diferit, Colegiul Director al CNCD **RECOMANDĂ** părții reclamate ca afișarea diferitelor evenimente ce vor fi organizate de către acestea, să fie realizată pe un sigur afiș, cu prezentarea bilingvă a mesajelor, cuvintelor, și nu prin postarea a două afise, diferite ca limbă

de redactare/prezentare. Astfel, afisajul recomandat urmează a fi făcut bilingv, pe un singur afiș.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. În ce privește afisajul evenimentului din orașul Miercurea Ciuc, în spațiile special destinate, se reține că nu sunt fapte de discriminare, potrivit art.20 alin.6 teza II din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
2. Se reține incidența dispozițiilor art.2 alin.1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în ce privește afișarea evenimentului la intrarea în instituția reclamată.
3. Se recomandă părții reclamate ca afișajul pentru diferitele evenimente să fie făcut bilingv, pe un singur afiș.
4. Clasarea dosarului.
5. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
6. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:
Nu este cazul.

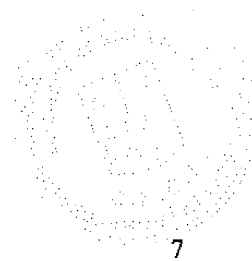
VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita.
Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

CAZACU IOANA - Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre redactată de către:

Vasile Alexandru Vasile – Membru Colegiul Director al CNCD

Vasile Daniel – Asistent Colegiul Director al CNCD

Data redactării: 12.01.2012

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

